

ligt at gaa lavere ned med Renten i et Land end i Nabolandene, saa der paa den Maade kunde trækkes Guld ud. Men naar man ikke er længere nede, men snarere en lille Smule højere, eller i alt Fald paa Højde med den, saa er denne Teori om, at Guld det kan trækkes ud af Landet, ganske meningsløs. Og naar de ville spille Formyndere for os og holde usunde Spekulationer nede, saa er det jo en „Vilalene-vidé“-Betragtning, som er ganske umulig. De kunne ikke holde usund Spekulation nede paa den Maade. De kunne ikke forhindre en Mand, der har en Million, i at spekulere med denne Million Pokker i Vold, og de kunne heller ikke forhindre solide Folk i at laane, naar de møde med tilstrækkelig Kaution og solide Papirer. Men de kunne spørge Banker og private Mænd, som komme og ville laane: Hvad skulle de Penge bruges til? og hvis de saa se, det er en usund Spekulation, kunne de svare: Nej, dertil forstrække vi eder ikke med Penge. De kunne spørge de Banker, som forlange Tilskud: Hvad Sikkerhed have I? og naar de saa komme med Prioriteter i Huse — 2den, 3die, 4de, 5te Prioriteter —, og man saa ser, at det er den eneste Sikkerhed, disse Banker have, saa kan man svare: Vi ville ikke forstrække eder med Penge. Det kunne de gøre. De kunne holde usund Spekulation nede ved at nægte Tilskud til sligt, men ikke ved at drive Renten op, hvorved de ramme den uskyldige lige saa godt som den skyldige. Det er derfor, hvordan man end vender og drejer det, saa forfejlet, at det ikke kan forsvares. Og saa er der de andre Banker, som ogsaa have haft Fordel af den høje Rente. F. Eks. Landmandsbanken har nok tjent 3—4 Millioner i dette Aar, og de andre Banker noget ligende.

Skulde vi da nu, da Bankerne have paataget sig denne Garanti, føle det som en Nødvendighed at give dem denne anden Million? I Foraaret forglemte de at faa vor Kaution. Da skulde de have klemt paa; men de stode paa, at det gik nok af sig selv, og det var dog dem, som var interesserede i at faa den. Selvfølgelig har Ministeren ment, at han for sit Vedkommende var bunden, og det er muligt, at vi ogsaa kunde være blevne bundne. Men vi blev ikke bundne. De løb imidlertid den Risiko, og den Risiko maatte de vide, at de løb. Og naar de se, at Stillingen er saadan, maatte de hellere sige: Vi tage det Tab, vi have tjent saa meget paa vore Forretningsfolk, vore

Haandværkere, vor Industri, vore handlende og Landmænd baade i Provinserne og ogsaa her i Byen blot i dette Aar, at vi ikke kunne være bekendt at komme nu og forlange yderligere en Million. Jeg tror, de ville staa sig ved det, for den Kritik, de ville blive underkastede, have de ikke saa let ved at staa for.

Det maa være en Misforstaaelse, naar den højtærede Minister mener, at Bankerne kunne lægge Sag an mod Staten og tvinge den til at betale. Den Proces vil jeg for Statens Vedkommende imødesee med Sindsro. Den Vej kunne de ikke komme, det har man set før. Ministeren kan give Tilsagn for sin Part, men han kan ikke binde Rigsdagen. Staar han med Flertal i sit Parti, kan han gøre sikker Regning paa, at det vil støtte ham, men han kan ikke vide, om Tinget her ovenover vil støtte ham. Vi have set det i Sagen om Telegrafbygningen. Ministeren havde udtalt, at han haabede at kunne føre Forslaget igennem, men Landstinget slog det ned. Staar Ministeren ikke med en sikker Majoritet i begge Ting, løbe de en Risiko, som stole paa ham. Saadan er Forholdet, det kan ikke hjælpe, at de bagefter komme til os. Lad dem kun lægge Sag an mod os, men formodentlig vil det ikke komme dertil; af den Grund kunne vi ikke forandre Forholdet. Forholdet er det, at de ledende Banker have garanteret, enten det var berettiget eller ikke, og de kunne godt, som Forholdene ere, tage det Tab. Jeg siger udtrykkeligt, at det er, fordi de have behandlet os saa daarligt, at vi ikke kunne give dem de Penge. Det kommer ganske vist an paa, hvad Udvalget vil bringe, men fremkommer der ikke noget nyt, kunne vi ikke forsvare det.

Med Hensyn til at dække Sparerne maa jeg sige, at jeg synes ikke, vi særlig skulle tage os af at beskytte de Folk, som have Penge paa Rente, det er dog ikke dem, der ere daarligst stillede, og det vil være en gal Teori at komme ind paa. Det vil lyde mærkeligt, om vi komme ud til vore Vælgere og sige: „Alle I, som have Gæld, skulle være med til at betale til dem, der have Penge paa Rente.“ Folk maa selv passe paa deres Penge, hvad enten de nu ville købe Huse og Kreaturer, handle, drive Fabrikvirksomhed osv. eller foretrække at sætte dem i Banker og Sparekasser. Men vi skulle ikke støtte de Folk, som ere mest forsigtige, som have mindst Initiativ fremfor dem, som have Initiativ, som drive Haandværk,